

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 109.

Anden Session.

35te Møde.

Løvedagen den 23de November.

(Fortsat).

Jesperen (fortsat): Med Hensyn til den ærede Forespørgers Fremstilling, da vil jeg indrømme, at deri er noget mindre rigtigt, idet han i sit Spørgsmaal har sagt Tiendens Opkrævningsmaade og i sin Motivering er kommen ind paa hele Ophævelsen af Præstetienden; men jeg troer dog, at det senere er blevet noget misforstaaet hvad hans Mening var. Han har slet ikke talt om, at Tienden, som nu kun alene hviler paa uprivilegeret Hartkorn, skulde overføres paa alt Hartkorn — den Misforstaaelse har man uretfærdigt lagt ham i Munden — men han har talt om at overføre Præsternes Lønning paa alle Skatteyderne, og det er noget ganske Andet; jeg troer ogsaa, at det er det, vi skulle stræbe hen til, at vi i Præsternes Lønning aldeles ikke see andet end Lønningen af en Embedsclasse, og naar vi tage Tingen paa den Maade, saa har den ikke nær saa store Banfæligheder som de, vi her have hørt fremstille (Hør!). Der foreligger Rigsdagen et Forslag om Amtsforsvalternes Lønning og et om Toldvæsenets Lønning; jeg troer slet ikke, det er vanskeligere at komme med et Lovforslag om Geistlighedens Lønning (Hør!), man behøver jo ikke at see saa grumme nøie efter, om ogsaa de Midler, man nu igjennem Præstetienden har til Geistlighedens Lønning, enten indbringe netop den Sum, der vilde bruges, eller lidt mere eller lidt mindre. Det, vi skulle arbejde hen til, er, at vi skulle lønne Præsterne paa en passende Maade i Forhold til alle andre Embedsmænd, og de Midler, som dertil ere nødvendige, maa Staten tilvejebringe. Jeg vil heller ikke drage mig tilbage fra at yttre mig

bestemt om Tiendens fremtidige Udredning i det Hele, thi jeg er forvisset om, at der er en Mængde i Landet, som med stor Opmærksomhed lytter til dette Spørgsmaal. Jeg troer, at vi med Hensyn til Tienden maae gaae den samme Vej, som vi i mange Tilfælde komme til at gaae; vi kunne ikke tilfredsstille Fordringerne paa alle Sider, ja, jeg vil snarere sige, vi kunne vel neppe tilfredsstille dem paa nogen, men just ved at mægle imellem dem, ved at gaae den Vej, vi gik ved Hartkornets Ligeliggjørelse, just derved komme vi til et Resultat, hvormed dog Alle tilfaldt ville blive tilfredse. Jeg vil slet ikke sige, at hvad der skal gjælde om Præstetienden ogsaa skal gjælde om de 2 andre Arter af Tiende; thi der er den store Forskjel, at Kirketienden og Kongetienden i en lang Række af Aar er gaaen over i Handel og Wandel, og nu er i Privates Eiendom, hvorimod Præstetienden endnu eies ene og alene af Staten, der bruger den til dermed at lønne en Embedsclasse. Jeg troer derfor, at vi til Slutningen burde gaae den Vej, at vi sige: den Tiende, som er Statens, som den bruger til Lønning, og som nu kun udredes af endeel af de skatteydende Borgere og udredes af dem paa en Maade, som vi ikke mere kunne billige, den ville vi ophæve, og den ville vi lade udrede af Statskassen, efterat Midlerne dertil ere komne tilveie paa samme Maade som alle andre Statsindtægter (Hør!), men de 2 andre Tiender, der ere gaaede over i Handel og Wandel, ville vi ikke overdrage paa Statskassen, men for dem ville vi give en Afsløsningslov, hvorved hver Mand kan befrie sig for Byrden, men vi ville ikke have, at Staten skal bære Bekostningen, for at han kan blive fri derfor. Jeg siger som før, det er muligt, at hverken den One eller den Anden bliver fuldkommen tilfredsstillet med dette Resultat, men